

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องโครงการแนวทางการพัฒนาอาชีพเสริมจากปลาดกระดักของกลุ่มมุสลิมะห์ ตำบลบางเก่า อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์หลัก คือ 1) ศึกษาแนวทางการนำปลาดกระดักมาสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นรายได้เสริม 2) ศึกษาแนวทางการสร้างการเรียนรู้และพัฒนาทักษะจนสามารถนำปลาดกระดักมาสร้างผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นรายได้เสริม และ 3) ศึกษาแนวทางการจัดการด้านการตลาดเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสามารถจำหน่ายในท้องตลาดอย่างแพร่หลาย ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. แนวทางการนำปลาดกระดักมาสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นรายได้เสริม

1.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์จากปลาดกระดักที่มีการแปรรูปในพื้นที่ตำบลบางเก่า ซึ่งพบว่ามีการทำน้ำบูดูเพียงอย่างเดียว เพราะเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่ต้องการของตลาด

1.2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลาดกระดักที่มีความหลากหลายและเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคและการจัดการด้านการตลาด ไปที่การทำน้ำปลาของชุมชนบางกล้วนนอก จังหวัดระนอง และ รูปแบบผลิตภัณฑ์ตามจุดแหวะรด ตามบั้งน้ำมัน ทำให้ได้ความรู้และเห็นรูปแบบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ รวมทั้งบรรจุภัณฑ์ที่หลากหลาย เป็นที่ดึงดูดใจของลูกค้า

1.3 ประชุมกลุ่มเพื่อสรุปวิเคราะห์ผลการศึกษาและวางแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่จะมีการอบรมปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์จากปลาดกระดัก มีทั้งหมด 6 ผลิตภัณฑ์ คือ น้ำพริกปลากรอบ น้ำพริกสวรรค์(นรก) ปลาสามรส ปลาดกระดักทอดกรอบ ทำน้ำปลา และ ทำน้ำบูดู ซึ่งผลการทดลองพบว่า ผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้เสริมให้แก่สมาชิกได้ คือ น้ำพริกปลากรอบ น้ำพริกสวรรค์(นรก) และน้ำบูดู

1.4 ฝึกอบรมการทำผลิตภัณฑ์จากปลาดกระดัก โดยการเชิญวิทยากรมาสอนในพื้นที่และไปเรียนรู้กับครูภูมิปัญญาที่มีในพื้นที่ ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาคีหน่วยงาน ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และมหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา หลังจาการฝึกอบรมก็มีการฝึกทำผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีความชำนาญ รสชาติได้มาตรฐาน

2. แนวทางการสร้างการเรียนรู้และพัฒนาทักษะจนสามารถนำปลาดกระดักมาสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นรายได้เสริม พบว่า

2.1 ทีมวิจัยต้องได้รับการอบรมเพิ่มฝึกทักษะและฝึกฝนการทำผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน โดยทีมวิจัยจะมีการนัดทำผลิตภัณฑ์อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งเพื่อให้เกิดความชำนาญ โดยผลิตภัณฑ์ที่ทดลองพัฒนาผลิตภัณฑ์จำนวน 6 ผลิตภัณฑ์ คือ น้ำพริกปลากรอบ น้ำพริกสวรรค์(นรก) ปลาสามรส ปลา

กระดักทอดกรอบ ทำน้ำปลา และ ทำน้ำบูดู ซึ่งผลการทดลองพบว่า ผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้เสริมให้แก่สมาชิกได้ คือ น้ำพริกปลากรอบ น้ำพริกสวรรค์(นรก) ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถทำได้ตลอดปี สามารถเป็นรายได้เสริมแก่สมาชิกได้ การขายผลิตภัณฑ์ขึ้นอยู่กับการประชาสัมพันธ์ หากตลาดรับซื้อส่วนน้ำบูดู เนื่องจากต้องใช้เวลาในการหมักอย่างน้อยหนึ่งปีสามารถเป็นรายได้รายปีแก่สมาชิกที่น่าพึงพอใจ

2.2 มีการแบ่งเวรรับผิดชอบ โดยมีการแบ่งออกเป็น 1)ฝ่ายจัดซื้อ มีหน้าที่จัดหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพและราคาถูก 2)ฝ่ายผลิตมีหน้าที่ทำผลิตภัณฑ์ 3)ฝ่ายการตลาดมีหน้าที่หาช่องทางจัดจำหน่าย 4)ฝ่ายควบคุมคุณภาพมีหน้าที่ตรวจสอบสินค้าก่อนจัดจำหน่าย และ 5)ฝ่ายบัญชี / การเงินมีหน้าที่ดูแลเรื่องการเงิน รายรับรายจ่าย ตรวจสอบเช็คคลังสินค้า

2.3 มีการประชุมวางแผนและสรุปผลการทำผลิตภัณฑ์และการตลาด เพื่อนำปรับปรุงในการผลิตและการตลาดครั้งต่อไปเพื่อให้เกิดรายได้

3. แนวทางการจัดการด้านการตลาดเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสามารถจำหน่ายในท้องตลาดอย่างแพร่หลาย โดยการวางแผนการทำผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย หากเป็นตลาดท้องถิ่น จะใส่บรรจุภัณฑ์ธรรมดา เช่น ถุงพลาสติกหรือกระปุกพลาสติก ราคาไม่แพง และ หากไปออกร้านขายตามที่หน่วยงานเชิญจะเน้นบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม มีโลโก้ ฉลากติดข้างขวด